बिवाह, भोजभतेर,समारोह आदिमा ठुलो परिमाणमा मासु चाहिने क्याटरिङ्ग व्यवसायि तथा अन्य उपभोक्तालाई विशेष छुटको व्यवस्था

स्वस्थ, ताजा माछा तथा मासु चाहिएमा

भाउजु मिट मार्ट प्रा.लि.द्वारा संचालित
मिट माउण्ट

मासुका पारखीहरूले अब भिंगा भन्किएका र फोहर स्थानमा राखिएका माछामासु खानुपर्ने वाध्यताका दिन गए ।

खुल्ने समय
बिहान ७ बजेदेखी बेलुका ७ बजेसम्म

सम्पर्क तथा विक्री कक्ष :
पुरानो अन्नपुर्ण सिनेमा हल भएको छेउ, अन्नपुर्ण टोल, बिर्तामोड - ४
०२३-५४१४३६/९८२७९५३८७०/९८२७९५३८७१
९७४६८६१९३१/९७४६८६१९३३

राष्ट्रिय दैनिक
प्रतिदिन
PRATIDIN NATIONAL DAILY

बचत गर्दा ध्यान दिऔं।

सहकारी लगायत वित्तीय संस्थामा रकम जम्मा गर्दै हुनुहुन्छ ?
हो भने,
त्यस्ता संस्थाको वित्तीय विश्वसनियताको परीक्षण गर्न नविर्सौं। अधिक लाभको लोभमा नफर्सौं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

वर्ष-१४ ।। अङ्क : १५३ ।। २०७९ असार २६ गते आईतबार (10th Jul 2022 Sunday) | Pratidin National Daily | dNo-?-%÷-

'सप्तकोसी प्रदेश' काँग्रेसको प्रस्ताव

झापा (प्रस) । नेपाली काँग्रेस संसदीय दलका प्रमुख सचेतक सुर्यमाराज राईले सात दिनभित्र प्रदेश नामकरणको विषय प्रक्रियामा प्रवेश गर्ने बताएका छन् ।
शनिबार सञ्चारकर्मीहरुसँग कुरा गर्दै प्रमुख सचेतक राईले दलहरुबीच नामकरणका बारेमा औपचारिक छलफल सुरु भएको र दलका तर्फबाट नामसमेत प्रस्तुत भएकोले छिट्टै प्रक्रियामा लगेर टुंग्याउने तयारी भएको बताए । उनले सोमबारसम्म दलहरुले आन्तरिक छलफल सक्ने र फेरि सर्वदलीय बैठक बसेर नामकरणको प्रक्रिया अगाडि बढाउने तयारी रहेको पनि उनले बताए ।

प्रदेश नामकरणका लागि मुख्यमन्त्री राजेन्द्रकुमार राईले शुक्रबार प्रदेशसभामा प्रतिनिधित्व गर्ने दलका नेताहरुसँग नामकरणको बारेमा छलफल आयोजना गरेका थिए । शुक्रबारको छलफलमा दलका तर्फबाट नामको प्रस्ताव समेत गरिएको थियो ।

बैठकमा नेकपा एमालेले प्रदेशको नाम 'कोसी प्रदेश' प्रस्ताव गरेको छ । प्रमुख सचेतक राईका अनुसार नेपाली काँग्रेसले 'सप्तकोसी प्रदेश', नेकपा माओवादी केन्द्रले 'किरात प्रदेश' र एकीकृत समाजवादीले बहुपहिचानमा आधारित नाम राख्नु उपयुक्त हुने प्रस्ताव गरेको थियो । नेकपा एसले बहुपहिचानमा आधारित नाम राख्दा किरात शब्द जोड्नु राम्रो हुने प्रस्ताव गरेको थियो ।

काँग्रेसले नेपालका कोसी भन्ने नदी नै नरहेको तर्क गरेको छ । 'हाम्रोमा भएको कोसी होइन सप्तकोसी हो । सप्तकोसीले ऐतिहासिकता, सभ्यता र पहिचान बोकेको छ । तर, कोसी नाम गरेको कुनै नदी वा पहिचान नेपालमा छैन,' प्रमुख सचेतक राईले भने ' भोटेकोसी, सुनकोसी जस्ता नामहरु छन् र ती सबै मिलेपछि सप्तकोसी बनेको छ ।'
शुक्रबारको बैठकमा नेपाली काँग्रेसले कुनै प्रस्ताव नगरेको समाचार सार्वजनिक भएपछि प्रमुख सचेतक राईले पत्रकारहरुलाई बोलाएर बैठकमा नाम प्रस्ताव गरेको प्रष्टीकरण दिएका हुन् । उनले भने 'नेपाली काँग्रेसको स्पष्ट दृष्टिकोण छ र हामीले सबैलाई मान्य हुने प्रस्ताव गरेका छौं । एकल पहिचान भन्दै कोसी र किराँत भन्नेहरु सप्तकोसीको प्रस्तावमा समर्थन गर्न आउने हामीलाई विश्वास छ ।' यद्यपि सबै दलहरुबीच नामकरणका लागि लचकताका साथ प्रस्तुत हुनेमा सहमत भएकोले नामकरण टुंगिने सम्भावना रहेको उनको भनाइ थियो ।
उनले भने 'हामी सप्तकोसीमा सबैको समर्थन हुन्छ भन्नेमा विश्वस्त छौं तर हामी पनि लचक छौं । भौगोलिक आधारमा नामकरण गर्ने भनेपनि प्रस्ताव छोड्ने पक्षको अपनत्वका लागि शब्दहरु थपघट हुनसक्छन् ।' उनले सहमति बन्ने अवस्थामा कोसी, किराँत वा यस्तै अरु नाम पनि हुन सक्ने बताए ।

महेन्द्र पार्कलाई पूर्ववत फर्काउन हस्ताक्षर

भद्रपुर (प्रस) । झापाको चन्द्रगढीस्थित महेन्द्र पार्कलाई पूर्ववत अवस्थामा फर्काउन माग गर्दै श्री ५ महेन्द्र शालिक पुनर्स्थापना समितिले भद्रपुर नगरपालिकालाई सयौं हस्ताक्षर बुझाएको छ । समितिले शुक्रबार बृहत हस्ताक्षर कार्यक्रम आयोजना गरी सयौंको संख्यामा स्थानीय र जिल्लाबासीको हस्ताक्षर संकलन गरेको आयोजक समितिका कार्यक्रम संयोजक चरण प्रसाईले जानकारी दिएका छन् । हस्ताक्षर संकलन सकिएलगत्तै समितिका पदाधिकारीहरुले भद्रपुर नगरपालिकालाई महेन्द्रको शालिक पुनर्स्थापना र महेन्द्र बाटिकालाई पूर्ववत अवस्थामा फर्काउनका निम्ति हस्ताक्षरसहित निवेदन दिएका थिए । अध्यक्ष गिरिराज पौडेल र समिति सदस्यहरुको उपस्थितिमा नगरप्रमुख र नगर उपप्रमुखको अनुपस्थितिमा नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत टेककुमार रेग्मीलाई निवेदन बुझाइएको जनाइएको छ ।
केही दिनअघि शालिक पुनर्स्थापना समितिले रंगरोकन गर्न खोज्दा प्रहरी प्रशासनले रोक लगाएपछि तनाव भएको थियो। समितिले महेन्द्र पार्कलाई पुरानै अवस्थामा फर्काउनका निम्ति संघर्ष गर्दै आएको छ । पटक पटकको सर्वदलीय बैठकले कुनै सहमति जुटाउन नसकेपछि समितिले गत जेठ २० गते महेन्द्र पार्क सरसफाई कार्यक्रम तय गरेको थियो। तर प्रहरी दमन गरेर नगरपालिकाले त्यसलाई असफल बनाएको सचिव सन्तोष बिमलीले आरोप लगाए ।
यसका साथै, महेन्द्रको शालिक पुनर्स्थापनाको लागि बनाइएको समितिले काम गर्न नसकेको भन्दै समिति भंग भएको छ । यसैबीच गत असार २० गते झापाली युवाहरुको भेलाले महेन्द्रको शालिक पुनर्स्थापनाको लागि नयाँ समिति गठन गरेको छ। समितिको अध्यक्षमा गिरिराज पौडेल, उपाध्यक्षमा सोना गेलाल, सचिवमा सन्तोष बिमली, कार्यक्रम संयोजकमा चरण प्रसाई, आर्थिक संयोजकमा ज्ञानेन्द्र तिवारी, सदस्यहरुमा अभिषेक खतिवडा, बिमल रणपहेली, शिव गौतम, सञ्जीव मैनाली, गोविन्द बुढाथोकी रहेका छन्।
समितिले निवेदन बुझाएकाले केही दिन नगरपालिकाको निर्णय पर्खिने र त्यसपछि थप संघर्षका कार्यक्रम सार्वजनिक गर्ने बताएको छ। समितिले जस्तोसुकै परिस्थिति आएपनि शालिक पुनर्स्थापना गरेरै छोड्ने दावी गरेको छ ।

बिर्तामोडको होटलबाट यौनधन्दामा संलग्न ९ पक्राउ

बिर्तामोड (प्रस) । प्रहरीले लामो समयपछि यौनधन्दा सञ्चालन गर्ने होटलहरूमा छापा मारेर ९ जनालाई पक्राउ गरेको छ। बिर्तामोड नगरपालिका-१ स्थित पश्चिम स्टेन्डका विभिन्न होटलहरूमा दिउँसै यौनधन्दा हुने गरेको जनगुनासो बढेपछि इलाका प्रहरी कार्यालय बिर्तामोडबाट खटिएको प्रहरी टोलीले शनिवार छापा मारेको हो ।
प्रहरीले अधुवा खोला नजिकको एभरेस्ट होटलबाट सात जना र सूर्योदय टोलस्थित एक घरबाट दुई जनालाई पक्राउ गरेको इलाका प्रहरी कार्यालय बिर्तामोडले जनाएको छ । पक्राउ परेकाहरू यौनधन्दामा संलग्न रहेको जनाइएको छ ।
पक्राउ पर्नेमध्ये एक जना बिरामी रहेकोले उसको हेरचाहका लागि अर्का एक जना गरी दुई जनालाई अस्पताल पठाइएको डिएसपी रूगमबहादुर कुँवरले जानकारी दिए । बाँकी सात जनालाई म्याद थपका लागि झापा जिल्ला अदालत लगिने उनले बताए । पक्राउ पर्ने युवतीहरू २० देखि ३० वर्षका भएको र उनीहरू बिर्तामोड, भद्रपुर र हल्दीवारीका रहेको प्रहरीले जनाएको छ । स्थानीय टोल समिति, टोल समितिमा आवद्ध आमा समूहको सक्रियतामा प्रहरीले उनीहरुलाई नियन्त्रणमा लिएको हो ।
यौनधन्दा चलाएको आरोपमा बिर्तामोड-४ स्थित अधुवा खोला पुलको पश्चिमतर्फ रहेको एभरेष्ट होटलमा वडाध्यक्ष राहुल शर्माको रोहवरमा स्थानीयले ताला समेत लगाएका छन् ।
टोलमा विकृति बढेर बढ्नुका साथै यौनधन्दामा संलग्नको अस्वाभाविक क्रियाकलाप र लवजका कारण सो क्षेत्रमा बाटो हिड्न पनि नसकिने अवस्था

❖ बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

गरामनी स्वास्थ्य चौकी पहिलो

बिर्तामोड (प्रस) । बिर्तामोड नगरपालिका वडा नम्बर ८मा रहेको गरामनी स्वास्थ्य चौकी स्वास्थ्य सुचांकहरुको मूल्यांकनका आधारमा पहिलो भएको छ ।
स्वास्थ्य शाखाले शनिबार आयोजना गरेको आर्थिक वर्ष २०७८/०७९को स्वास्थ्यतर्फको वार्षिक समीक्षा कार्यक्रममा प्रस्तुत गरेको प्रगति तथ्याङ्कका आधारमा गरामनी स्वास्थ्य चौकी पहिलो भएको हो । मूल्यांकनमा वडा नम्बर १० को सैनिकबजार आधारभूत स्वास्थ्य चौकी दोस्रो र वडा नम्बर ३मा रहेको अनारमनी नगर अस्पताल तेस्रो भएको छ । विजेता स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुख तथा सम्बन्धित वडाका वडाध्यक्षहरुलाई कार्यक्रमकी प्रमुख अतिथि नगरप्रमुख पवित्रा महतारा प्रसाईले प्रमाणपत्र प्रदान गरिन् ।
सोही कार्यक्रमका बीच महिला,बालबालिकाको स्वास्थ्य अवस्थालाई प्रबर्द्धन गर्न, स्वास्थ्य

सेवालाई समुदाय स्तरसम्म स्थापित गर्न र सामाजिक सेवाका विभिन्न क्रियाकलापहरुमा स्वयम्सेवकको रुपमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउने वडा नम्बर २ की शान्ता लिम्बु, वडा नम्बर ४ की रेणुका उप्रेती र वडा नम्बर ९की विष्णुमाया श्रेष्ठलाई सम्मान गरिएको छ। उनीहरुलाई ५ हजार रुपैयाँ नगदसहित सम्मानपत्र प्रदान गरिएको थियो । यस्तै सम्मानित हुनेहरुमा आमा समूह पनि रहेका छन् । वडा नम्बर १को जागृति आमा समूह, वडा नम्बर ५को इन्द्रेणी आमा समूह र वडा नम्बर ७को बिरान आमा समूह रहेका छन् । उनीहरुले सम्मानपत्रसहित ५ हजार मूल्य बराबरको जिन्सी सामग्री प्राप्त गरेका छन् ।

कार्यक्रममा बोल्दै नगरप्रमुख प्रसाईले स्वास्थ्य पहिलो प्राथमिकतामा रहेकोले जनताले पाउने सुविधाबाट बन्चित गर्न नहुने बताइन् । उनले प्रक्रियागतरुपमा केहि समस्या भए हल गर्दै जनतालाई सरकारी स्तरबाट गर्न सकिने सेवा सुविधालाई सरल र सहज बनाउँदै लैजान निर्देशन समेत दिइन् । कार्यक्रममा वडा नम्बर १का वडाध्यक्ष अग्निप्रसाद पाण्डे, वडा नम्बर ७का वडाध्यक्ष सूर्यप्रसाद कन्दङ्वा,स्वास्थ्य कार्यालय झापाका प्रमुख योगराज धिमिरेलगायतले बोलेका थिए ।
वार्षिक समीक्षा कार्यक्रममा नगर उपप्रमुख नगेन्द्रप्रसाद संग्रौला, वडा नम्बर ३का वडाध्यक्ष मदन बुढाथोकी,वडा नम्बर ४का वडाध्यक्ष राहुलकुमार शर्मा, वडा नम्बर १०का वडाध्यक्ष दुर्योधन गुरुङ,स्वास्थ्य कार्यालय झापाका तथ्यांक अधिकृत चुडामणि लुईटेलको पनि सहभागिता रहेको थियो ।
स्वास्थ्य शाखा प्रमुख राजिव विष्टको अध्यक्षतामा आयोजित कार्यक्रमको सञ्चालन सिनियर अहेब अधिकृत दिपक सापकोटाले गरेका थिए ।

निमन्त्रणा

यस ज्योती विकास बैंक लिमिटेड, धुलाबारी शाखा समुद्घाटन समारोहमा यहाँको गरिमामय उपस्थितिका लागि हार्दिक निमन्त्रणा गर्दछौं।

विशाल राई
शाखा इन्चार्ज

निशिल ढकाल
क्षेत्रीय प्रमुख

कार्यक्रम
समय: ९ बजे
मिति : २०७९ असार २७ गते
स्थान : ज्योती विकास बैंक , धुलाबारी शाखा
मेचीनगर नगरपालिका १०, धुलाबारी, झापा

ज्योति विकास बैंक लि.
JYOTI BIKASH BANK LTD.
More than a Bank
"नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'ख' इजाजतप्राप्त वित्तिय संस्था"

श्रीलंकाको राष्ट्रपति निवास प्रदर्शनकारीको कब्जामा

एजेन्सी । श्रीलंकामा सरकारविरोधी प्रदर्शन हिंसात्मक बन्दै गएको छ । शनिबार प्रदर्शनकारीहरूले राष्ट्रपति निवास घेराउ गर्न थालेपछि राष्ट्रपति गोताबाया राजापाक्षे सरकारी निवास छाडेर भागेका छन् । यद्यपि उनलाई अज्ञात र सुरक्षित स्थानमा सारिएको बताइएको छ ।

यससँगै प्रदर्शनकारीहरूको समूहले राजधानी कोलम्बोस्थित उनको निवासलाई लगभग कब्जामा लिएको छ । सामाजिक सञ्जालमा सार्वजनिक भएका भिडियोमा भने राष्ट्रपति निवासभित्र प्रवेश गरेका प्रदर्शनकारीहरूले स्वीमिङ खेल्नुका साथै चिया पिइरहेको दृश्य देखिएको छ ।

राष्ट्रपतिको राजीनामा माग गर्दै उठेको प्रदर्शन हिंसात्मक बन्दै गएको हो। हजारौंको संख्यामा रहेका प्रदर्शनकारीहरूले 'पुलिस ब्यारिकेड' साथै राष्ट्रपति कार्यालयको गेट तोडफोड गरेका छन् । अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चारमाध्यमका अनुसार उक्त आन्दोलन यस वर्षको सबैभन्दा ठूलो प्रदर्शनमध्ये एक हो ।

जहाँ प्रदर्शनकारीहरूले श्रीलंकाको राष्ट्रिय झण्डा प्रदर्शन गर्नुका साथै राष्ट्रपति सरकार विरोधी ब्यानर देखाएका छन् । प्रदर्शनलाई नियन्त्रणमा लिन ठूलो संख्यामा सुरक्षाकर्मी खटाइए पनि प्रदर्शन रोकिएको छैन ।

सेना र प्रहरीले भीड नियन्त्रणमा लिन संयुक्त रुपमा प्रयास गरे पनि भीड अनियन्त्रित बन्दै गएको छ । यस क्रममा सुरक्षाकर्मीले थुप्रै अश्रुग्यास प्रहार गर्नुका साथै हवाइ फायर पनि गरेको छ । प्रहरीले कर्फ्यू लगाए पनि प्रदर्शनकारीहरू त्यसको अवज्ञा गर्दै सडकमा उत्रिएका हुन् ।

यसैबीच प्रधानमन्त्री रनिल विक्रमासिंघेले सबै राजनीतिक दलका नेताहरूलाई आकस्मिक बैठक बोलाएका छन् । साथै उनले विज्ञप्ति जारी गर्दै संसद बैठक बोलाउन पनि सभामुखलाई आग्रह गरेका छन् । प्रदर्शन हिंसात्मक बन्दै जाँदा प्रधानमन्त्री विक्रमासिंघे पनि शनिबार नै सुरक्षित स्थानतर्फ स्थानान्तरण भएको रोयटर्सले जनाएको छ ।

प्रदर्शनकारी र सुरक्षाकर्मीबीच झडप हुँदा दर्जनौं प्रहरी अधिकृतसहित ठूलो संख्यामा मानिसहरू घाइते भएका छन् । गत वर्ष मार्चदेखि हुँदै आएको प्रदर्शनमा मानिसहरूले सहज जीवनयापनको माग गर्दै आएका छन् । श्रीलंकामा इन्धन तथा खाद्यान्न अभाव हुन थालेपछि एक वर्षदेखि नै पटकपटक हिंसात्मक प्रदर्शन हुँदै आएको छ।

२ करोड २० लाख जनसंख्या भएको दक्षिण एसियाली मुलुक श्रीलंकामा आर्थिक संकट गहिरिँदै जानुमा यहाँका राजीनिज्ञहरू नै दोषी रहेको बताइन्छ । विश्लेषकहरूले पनि यस्तो अवस्था आउनुमा प्रमुख नेताहरूलाई नै दोषी देखेका छन् । विशेषगरी राष्ट्रपति गोताबाया राजापाक्षे यसका लागि जिम्मेवार रहेको भन्दै प्रदर्शनकारीहरूले उनको राजीनामा मागिरहेका छन् ।

यतिसम्म कि प्रदर्शनकारीले राजापाक्षले देश नै छाडेर जानुपर्ने नारा लगाइरहेका छन् । विदेशी मुद्राको अभाव साथै औषधिलगायत खाद्यान्न अभाव भएपछि आएको श्रीलंकाले पछिल्लो ७० वर्षयताकै ठूलो संकटको सामना गरेको बताइन्छ ।

महिनौंसम्म चलेको प्रदर्शनसँगै यसअघि राजापाक्षका भाइ महिन्दा राजापाक्षले गत महिना प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा दिएका थिए । त्यसलगत्तै गोताबायाका अरु दुई भतिजाले पनि मन्त्री पदबाट राजीनामा दिएका थिए । गत मे महिनामा विक्रमासिंघेले प्रधानमन्त्रीको पद सम्हालेपछि केही हदसम्म प्रदर्शन मत्थर हुने अपेक्षा गरिएको थियो । अहिले भने प्रदर्शनकारीले राष्ट्रपति गोताबायासँगै प्रधानमन्त्री विक्रमासिंघेको पनि राजीनामा माग गरिरहेका छन् ।

प्रधानमन्त्री विक्रमासिंघेले यसअघि नै देशको अर्थतन्त्र ध्वस्त भएको घोषणा गरेका थिए । हाल यहाँका अधिकांश जनताले दिनमा तीन पटक खाना खान नसक्ने बताइन्छ । आर्थिक संकटसँगै उत्पन्न राजनीतिक अस्थिरताप्रति रुष्ट जनता यतिबेला राजनीतिक नेतृत्वप्रति आक्रोशित बन्दै आएका छन् ।

राजनीतिक नेतृत्वबाट आर्थिक संकट समाधान हुन नसक्दा आम नागरिकहरू थप आक्रोशित बनेका हुन् । त्यसो त गत महिना पनि राष्ट्रपति विक्रमासिंघेको निवास घेराउ गर्नुका साथै आन्दोलनकारीहरूले पूर्वमन्त्री र सांसदको घरमा आगजनी गरिदिएका थिए । त्यस क्रममा एक सांसदको मृत्युसमेत भएको थियो ।

शनिबार प्रदर्शन अनियन्त्रित हुँदै गर्दा १६ जना सांसदहरूले संयुक्त रुपमा राष्ट्रपतिको राजीनामा माग गरिरहेका छन् । राष्ट्रपतिले राजीनामा दिएर मार्ग प्रशस्त गरिदिनु पर्ने उनीहरूको भनाइ छ ।

रोपाइँका बेला मल माग्दै किसान सडकमा

विराटनगर (प्रस) । मोरङको कटहरी गाउँपालिका-३ की सञ्जादेवी सहनी प्रतिबिघा ३५ मन ठेक्कामा लिएर बर्सेनि धान लगाउँछिन्। ठेक्कामा लिएर २ बिघा क्षेत्रफलमा धान रोपाइँ गर्दै आएकी उनी अहिले मल अभावमा पिरोलिएकी छन्।

'१ बिघाको ३५ मन ठेक्का बुझाउनुपर्छ। रोपाइँका बेलामा मल नपाउँदा ठेक्का तिर्ने धान पनि फलाउन सक्छु कि सिक्दिनँ भन्ने चिन्ताले सताएको छ,' उनले भनिन्, 'सरकारले मल दिएन । हामी किसानले कसरी बाँच्नु?'

मल नपाउँदा मकै पनि राम्रो नफलेको बताउने सहनी धान लगाउने बेला उस्तै समस्या झेल्नु परेको गुनासो पोख्छिन्। समयमा मल पाउँदा प्रतिबिघा ६० देखि ७० मन धान फलाउने गरे पनि यसवर्ष त्यो सम्भावना नरहेको उनको गुनासो छ। लागत खर्च बढ्दा कृषकले खेती धान्नसक्ने अवस्था नभएको उनले बताइन्।

रंगेली नगरपालिका-१ का भोगेन्द्र बस्नेत ४ बिघामा धान लगाउँछन्। 'माटोलाई मल हाल्ने बानी परेको छ। मल नहाले उत्पादन राम्रो हुँदैन,' उनले भने, 'तर नपाएर भौतारिनु परेको छ। हाम्रो दुःख सरकारले देखेन।' धान रोपाइँमा व्यस्त हुनुपर्ने बेला मल नपाएर छटपटाउनुपर्ने अवस्था आइरहेको दुखेसो बस्नेतले पोखे। मलको अभावले पिरोलिरहेका बेला इन्धनको मूल्य बढाएर कृषकलाई सरकारले अर्को भार थपिदिएको गुनासो उनको छ। 'सरकारको सहयोग नपाउँदा किसानलाई खेती गर्न मुस्किल परिरहेको छ,' उनले भने, 'उत्पादनमा ह्रास आएर यसवर्ष मुलुकमा ठूलो खाद्य संकट आउने अवस्था छ।' १ बिघामा धान लगाउँदा ६० हजार रूपैयाँसम्म खर्च लाग्ने बस्नेतले बताए। मल नलगाउँदा धान भने एक बिघामा ४० मन पनि फल्न मुस्किल पर्ने गुनासो उनको छ।

'मल पाउँदा र समयमा पानी पर्दा उत्पादन पर्याप्त हुन्थ्यो। मल नहालेसम्म माटोले उत्पादन राम्रो दिँदैन,' बस्नेतले भने, 'खेतीमा लागत बढ्ने र उत्पादन घट्ने समस्या आइरहेको छ। त्यहाँमाथि सरकारले समयमा मल उपलब्ध गराएन।' उनले खेती नै छाड्नुपर्ने अवस्थामा किसान पुगिसकेको गुनासो गरे।

सहनी र बस्नेतजस्ता किसानहरुले यसवर्ष रासायनिक मलको चरम अभाव भोगिरहेका छन्। कृषकहरुले मल अभावका कारण उत्पादनमा ह्रास आउने र चर्को मूल्यवृद्धिले लागत बढ्ने गुनासो गरेका छन्। सरकारको बेवास्ताको सिकार हुँदा किसान सबैभन्दा बढी मर्कामा परिरहेको उनीहरुको भनाइ छ।

रोपाइँको चटारोमा व्यस्त हुनुपर्ने बेला मल माग्दै किसान सडकमा निस्किएका छन्। किसानले सरकारविरुद्ध शनिबार विराटनगरमा प्रदर्शन गरेका छन्। रोपाइँ गर्न छाडेर उनीहरु सरकारविरुद्ध आन्दोलित बनेका हुन्।

अखिल नेपाल किसान महासंघको अगुवाईमा तत्काल रासायनिक मल उपलब्ध गराउनुपर्ने र पेट्रोलियम पदार्थमा गरिएको मूल्यवृद्धि फिर्ता हुनुपर्ने माग राखेर किसानले आन्दोलन सुरु गरेका हुन्। पत्रकार सम्मेलनसमेत गरेर तत्काल मागको सम्बोधन नभए कडा आन्दोलनमा उत्रने चेतावनी उनीहरुले दिएका छन्।

अखिल नेपाल किसान महासंघ मोरङका अध्यक्ष देवेन्द्र पौडेलले वर्तमान सरकार किसानमारा रहेको आरोप लगाए। 'नेपाललाई कृषि प्रधान देश भनिए पनि मुख्य बाली धान लगाउने बेलामा कृषकले मल पाएका छैनन्। खेतीमा आवश्यक पर्ने इन्धनमा मूल्यवृद्धि गरिएको छ,' उनले भने, 'सरकार जनविरोधी गतिविधि गरिरहेको छ। किसानका समस्याको सुनुवाइ नै हुँदैन।'

बाली लगाउन व्यस्त हुनुपर्ने बेलामा सरकारको आलोचना गरेर कृषकले सडकमा उत्रनुपर्ने अवस्था आउनु दुःखद् भएको उनले बताए। चुप लागेर बस्नसक्ने अवस्था नभएको र पीडा थाम्न नसकेपछि मल अभाव र इन्धनको मूल्यवृद्धिविरुद्ध आन्दोलन सुरु गरेर किसानले सडक तताउनु परेको पौडेलले बताए।

मलका लागि पटकपटक सम्बन्धित निकायको ध्यानाकर्षण गराइए पनि किसानका कुरा कसैले नसुनेको उनले बताए। 'पीडाले किसानलाई अति सताइसक्यो। सशक्त आन्दोलनमा जान सरकारले बाध्य पार्दैछ,' पौडेलले भने, 'हैन भने, मलको आपूर्ति सहज बनाओस् । मूल्यवृद्धि नियन्त्रण गरोस्।'

तत्काल मागको सुनुवाइ नभए प्रशासन कार्यालय घेराउ गर्नेदेखि लिएर साल्ट ट्रेडिङ, कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेड लगायतका निकायमा तालाबन्दी गरिने उनको भनाइ छ।

अवैध सुपारीसहित गाडी नियन्त्रणमा

झापा (प्रस) । झापाको मेचीनगर नाकाबाट खुलेआम तेस्रो मुलुकबाट आयातित सुख्खा सुपारी तस्करी भइरहेको छ । मेचीनगरको काँकडभिट्टा, नकलबन्दा, बाहुण्डाँगी, तिरीडलगायतका नाकाबाट हुने सुपारी तस्करी केही समयका लागि रोकिएपनि फेरि सुरु भएको छ ।

यसै क्रममा इलाका प्रहरी कार्यालय काँकडभिट्टाले अवैध सुपारीसहित एउटा सवारीसाधन नियन्त्रणमा लिएको छ । मेचीनगर- ५ स्थित तिरिङ-काँकडभिट्टा सडकखण्डमा शनिवार बिहान पौने ११ बजे मे १ च ४९८० नम्बरको पिकअप गाडी चेकजाँच गर्दा करिब ७ सय केजी अवैध सुपारी बरामद गरिएको इलाका प्रहरी कार्यालय काँकडभिट्टाका डिएसपी ज्ञानकुमार महतोले जानकारी दिए ।

बिना कागजात तिरिङतर्फ लैजाने

क्रममा अन्दाजी २ लाख ८८ हजार ४ सय मूल्य बराबरको सुपारी बरामद गरिएको डिएसपी महतोले जानकारी दिए । बरामद गरिएको सुपारी, गाडी र गाडी चालक ४८ वर्षीय दानबहादुर पोखरेललाई आवश्यक कारबाहीको लागि राजश्व अनुसन्धान कार्यालय इटहरी बुझाइसकेको उनले बताए ।

चार दिनअघि मात्र मेचीनगर- ६ स्थित तुर्केनी नाकाबाट भारतीय महिलाले सुपारी बोकेर भारत लैजाने क्रममा सशस्त्र र नेपाल प्रहरीबीच विवाद भएको थियो । डियुटीमा रहेका सशस्त्रले पठाउन खोजेको सुपारी नेपाल प्रहरीले छेक्न खोज्दा दुवै पक्षबीच विवाद भएको थियो । त्यस्तै विराटनगरमा भन्सार छली अवैध रुपमा भण्डारण गरिराखेको खाद्यान्न सामग्री प्रहरीले बरामद गरेको छ ।विशेष सूचनाको आधारमा शुक्रबार दिउँसो १ नम्बर प्रदेश प्रहरी कार्यालयबाट खटिएको प्रहरी टोलीले विराटनगर ६ स्थित विनोद केसरीको गोदाम घरमा भन्सार छली भण्डारण गरिराखेको ४७ बोरा चिनी, ३२ बोरा मटर, ५ बोरा छोकडा, १० कार्टुन पानीपुरी, ४ कार्टुन रसगुल्ला समेत गरी अन्दाजी २ लाख ३० हजार मूल्य बराबरको सामान बरामद गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङले जनाएको छ ।

झापामा हात्तीको आक्रमणबाट पाँच जनाको मृत्यु

झापा (प्रस) । चालु आर्थिक वर्षमा जिल्लामा पाँच जना मानिसले हात्ती आक्रमणमा परेर ज्यान गुमाएका छन् भने दुई वटा हात्ती मारिएका छन् । हात्ती आक्रमणमा परेर ज्यान गुमाउनेमा ज्येष्ठ नागरिक रहेको डिभिजन वन कार्यालयको तथ्याङ्कले देखाएको छ । उनीहरूलाई चिया बगानमा पत्ती टिप्दा, खेतमा पानी लगाउँदै र घाँस काट्दै गर्दा हात्तीले कुल्चेर मारेको डिभिजन वन कार्यालय झापाले जनाएको छ ।

हात्तीबाट मारिनेमा मेचीनगर नगरपालिका-९ की ७० वर्षीया पेना किसान, दमक नगरपालिका दमक-३ का ६३ वर्षीय गणेशप्रसाद अधिकारी, मेचीनगर नगरपालिका-१३ स्थित चारआली घर भएका ७१ वर्षीय खम्बासिंह कार्की, भद्रपुर नगरपालिका-

९ बस्ने ६० वर्षीय रामबहादुर बुर्जा, कनकाई नगरपालिका ७७ वर्षीय कृष्णबहादुर भुजेल रहेको कार्यालयका सहायक वन अधिकृत राजकुमार खत्रीले बताए ।

हात्तीले बिहान, बेलुकाको समयमा आक्रमण गरेर मान्छेलाई मारेको छ । भारतबाट दैनिक हुल बाँधेर आउने हात्तीमध्ये १३ यहीको जङ्गलमा रैथाने भएर बसेका छन् । झापामा चार दशकदेखि मानव र हात्तीबीचको द्वन्द्व निरन्तर छ । हात्तीको आक्रमणबाट हुने गरेको मानवीय क्षति रोकिएको छैन भने हात्ती मारिने क्रमसमेत नरोकिएको हात्ती संरक्षणकर्ता शंकर लुइँटेलको भनाइ छ ।

बुद्धशान्ति गाउँपालिका-५ आयाबारीमा करिब आठ वर्ष र अर्जुनधारा नगरपालिका-४ दहीझोडा सामुदायिक वनभित्र रहेको खोला किनारमा २५ वर्षको हात्ती यसै हप्ताभित्र मृत भेटिएको सहायक वन अधिकृत खत्रीले जानकारी दिए । अर्जुनधारामा मृत भेटिएको हात्तीको वरिपरि विद्युतीय तारबार भेटिएको हुँदा सो हात्तीलाई स्थानीयवासीले नै करेन्ट लगाएर मारेको हुनसक्ने आशंका गरिएको उनको भनाइ छ ।

बिर्ता (सेफ्टी तथा ढल सफाई)

बिर्तामोड , झापा

(पहाडी क्षेत्रमा पनि यो सेवा उपलब्ध छ ।)

भूपाल बुढाथोकी
023-545402
9825952677
9825952680

पुर्वाञ्चलमै सबैभन्दा ठूलो भ्याकुम सिस्टमबाट सफाई गरिन्छ ।

सेफ्टी तथा ढल सफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्झनुहोस ।

भूमिसुधार कार्यालय भद्रपुर ,झापा

मोही हकदावी सम्बन्धी सूचना

निम्न लिखित विवरण भएको जग्गाको जग्गाधनीबाट मोहीले उक्त जग्गा जोतभोत गर्न छाडेको/ बेपत्ता भएकोले मोहीको लगत कट्टा गरिपाऊँ भनी कार्यालयमा निवेदन पर्न आएकोले विशेष अदालत ऐन २०५९ को दफा १० (९) बमोजिम यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । यस उपर कुनै दावी बिरोध भएमा यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३० दिनभित्र आवश्यक प्रमाणसहित यस कार्यालयमा निवेदन दिनुहोला । तोकिएको समय अवधिभित्र दावी बिरोध नभएमा भू.सं. ऐन २०२१ बमोजिम मोही लगत कट्टा भई जाने व्यहोरा समेत यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराईन्छ ।

जग्गाधनीको विवरण	जग्गाको ठेगाना	कित्ता नं.	क्षेत्रफल	मोहीको नाम थर
नविन भट्टराई	बाहुनडाँगी -४	१२	०-७-०	कलबहादुर (कलाबहादुर तामाङ)

आर्थिक अभावका कारण बालकको उपचारमा समस्या

बिर्तामोड (प्रस) । झापा बिर्तामोडका एक बालकलाई आर्थिक अभावका कारण ब्लड क्यान्सरको उपचारमा समस्या भएको छ ।

बिर्तामोड ३ स्थित मेघाबारी टोलका २० महिनाका बालक युसेफ भट्टराईलाई ब्लड क्यान्सर भएको हो ।

करीब १ महिनादेखि विरामी भएका बालकको भारतको राजीब गान्धी क्यान्सर अस्पतालमा महँगो खर्चमा उपचार

भईरहेको छ ।दिल्लीस्थित राजीब गान्धी अस्पतालको बेडमा ब्लड क्यान्सर रोगसंग लडिरहेका उनी गत महिना एक्कासी बिरामी भएको उनका बुबा रामप्रसाद भट्टराईले बताए ।उपचारका लागि अस्पताल लैजाँदा ब्लड क्यान्सर भएको पत्ता लाग्यो ।

छोरा बिरामी भएपछि बैदेशिक रोजगारीको सिलसिलामा कुबेतमा रहेका रामप्रसादले आफू नेपाल फर्किएको बताए । उपचारमा हालसम्म ५ लाख भारतीय रुपैंयाँ खर्च भईसकेको छ । चिकित्सकले बताए अनुसार पूर्णरुपले सन्चो गर्दासम्म उपचार खर्च ३० लाख भारतीय रुपैंयाँ लाग्ने बालकका बुबा रामप्रसादको भनाई छ ।

'कसरी औषधि उपचार खर्च जुटाउने आफूसंग भएको पैसा सकियो मोटो रकम कसरी जुटाउने भन्ने चिन्ता छ' उनी भन्छन्, छोराको जीवन रक्षाको लागि दाताहरुलाई अनुरोध गर्ने बाहेक अन्य विकल्प आफूसंग छैन ।'

यति मोटो रकम आफूसंग नभएकोले छोराको जीवन रक्षाको लागि सवैमा अनुरोध गरेको बुवा रामप्रसादले बताए ।सहयोग गर्ने दाता , संघसंस्थालाई आफ्नो रामप्रसाद भट्टराईको नाममा बिर्तामोड शाखामा रहेको नेपाल इन्भेष्टमेन्ट बैंकको खाता नम्बर ०१८०५०८०२५१९६९ मा सकेको सहयोग गरिदिन उनले अनुरोध गरेका छन् ।

बिर्तामोडको...

आएको भन्दै स्थानीयले विकृति रोक्न प्रहरीलाई आग्रह गरेका थिए ।

सो होटल आसपासका केही घरमा समेत यौनधन्दा सञ्चालनमा रहेको आशंकामा स्थानीय र प्रहरीले छापा मारेको थियो । सो क्रममा यौनसम्पर्कका लागि प्रयोग गरिने अस्थायी साधन, एचआएभी एड्सका संक्रमितले प्रयोग गर्ने औषधी तथा अन्य विभिन्न सामग्री समेत फेला परेको इलाका प्रहरी कार्यालय बिर्तामोडका निमित्त प्रमुख होमनाथ दाहालले जानकारी दिए ।

उक्त ठाउँमा विगत लामो समयदेखि यौनधन्दा हुँदै आएकोबारे प्रहरीलाई जानकारी दिएपनि बेवास्ता गरेको भन्दै शनिबार विहान प्रहरी र वडाध्यक्षलाई साक्षी राखेर यौनकर्मी नियन्त्रणमा लिन स्थानीय महिला आफैं सक्रिय भएका हुन् ।

सूर्योदय टोल विकास संस्था र सुन्दर सामुदायिक प्रहरी सेवा केन्द्र बिर्तामोडको संयोजनमा टोलका समस्याबारे छलफल गर्न आयोजित भेलामा उपस्थित महिलासहित अधिकांश स्थानीयले टोलमा यौनधन्दा हुने गरेको उल्लेख गर्दै सबैभन्दा पहिले उक्त धन्दा नियन्त्रणका लागि प्रहरी प्रशासनलाई आग्रह गरेका थिए ।

तालाबन्दी गरिएको एभरेष्ट होटलको मुनिबाट ३ जना युवती र युवकलाई बिहान साढे आठ बजेतिर भित्री बस्त्रमा मात्रै भेटेपनि लाज छोप्ने कपडा लगाइदिएर बाहिर निकालेको सुशिला ढकालले बताइन् । यौनधन्दाका विषयमा एभरेष्ट होटल सञ्चालक प्रेम तिम्सिनाले भने आफूले मान्छे नराखेको दावी गरेका थिए । होटल सञ्चालक तिम्सिनाले आफूले अवैध तरिकाले धन्दा चलाएको प्रमाणित भए कारवाही भोग्न तयार रहेको दावी गरेपछि आक्रोशित महिलाहरुले उक्त होटलभित्र प्रवेश गरी अर्धनग्न अवस्थामा युवायुवती समातेर प्रहरीलाई जिम्मा लगाएको सूर्योदय टोल विकास संस्थाका अध्यक्ष सञ्जीव चापागाँईले बताए ।

सुन्दर सामुदायिक प्रहरी सेवा केन्द्रका अध्यक्ष उत्तम खनालले समाजमा फैलिएको गलत धन्दा नियन्त्रण गरी शान्ति सुरक्षा कायम गर्न प्रहरी प्रशासनलाई अझ सक्रियतापूर्वक लाग्न आग्रह गरे ।

राजमार्ग आसपासका होटलहरूमा खुलेआम यौनधन्दा सञ्चालन हुँदा समेत प्रहरी प्रशासन मौन बसेको थियो ।

स्थानीयको गुनासोपछि प्रहरी बल्ल एक्सनमा उत्रिएको स्थानीयको भनाई छ । यौनधन्दा सञ्चालन गर्ने साना होटेलमा प्रहरीले छापा मारेर काम देखाए पनि ठुला तथा नाम चलेका होटलहरूमा भने प्रहरीले अहिलेसम्म छापा मार्न नसकेको गुनासो पनि स्थानीयले गरेका छन् ।

नव सञ्चार गृह प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित तथा नव सञ्चार अफसेटमा मुद्रित कार्यालय : भद्रपुर बस स्टेण्ड पश्चिम, गजुरमुखीटोल, बिर्तामोड (झापा) फोन नं.: ०२३-५४३८२० इमेल : pratidin65@gmail .com अध्यक्ष : युवराज दाहाल ।। कार्यकारी सम्पादक : इन्द्रसिंह राजवंशी

प्रतिदिन अभिव्यक्ति

कविता

थोरै ठुस्किँदा प्रेम चिसिने भए

तारा लिम्बू

अलिकति चिच्याउँदा माया मिसिने भए
थोरै ठुस्किँदा प्रेम चिसिने भए
आँखाको रोशनीसँग
उसको प्रेम कसरी हुन्थ्यो
नजरको दोष हो या
मुटुको निर्णय
कसम यो दिमागलाई थाहा छैन
पर्खालमा सजिएको तस्बिर हेरेर
मुसुक्क मुस्कुराउनु पर्ने
मौनतामा जिन्दगीको खुसी खोज्नु पर्ने
कसम आजकल
ती सपनाहरू सम्हाल्न नै गाह्रो हुन्छ

आज पनि हिजो जस्तै मन भएको भए
आँखा चिम्लिएर नै भनिदिन्थें
कि वरिपरि के चलिरहेछ
अनि तिम्रो मुटुको धड्कन
किन बढिरहेछ
तर फेरि पनि भन्छु
मलाई नसोध हिजो कस्तो थियो

नजिकैको घाटलाई यो पनि नसोध कि
जति नै शृंगार गरे पनि
ऊ सँधै किन मौन छ
आशा नगर ऊ बाट कुनै
मुठीको सास खोसिए पछिको लासमा
ऊ धेरै के नै गर्न सक्छ र तिम्रो लागि
बरू आतुर छ ती आँखै अगाडिका
निसानी मेट्न
बगेका तिम्रा आँखाका आँशु सुकाउन
उडेको धुँवाको आकार बिलाउन
जलेको बाँकी खरानीलाई
सङ्लो पानीमा घोल्दै धमिल्याउँदै बगाउन
कसम यो दिलले भन्छ
ऊ हिजो र म भोलि
आखिर बाटो त उही न हो
हिँड्दा हिँड्दै थाकेर
बाटैमा पर्खिने चेष्टा नगर्नू
कतै म अल्मलिन पनि सक्छु
एकैछिन भए पनि
मेरो आँखाको निर्दोष प्रेमसँग
जतिबेला तिमीलाई ढिलो हुनसक्छ
त्यो अनन्त यात्रामा जान
फेरि पनि भन्छु
कसम म बाधा होइन
शुभकामना दिन्छु तिमीलाई
बिन्ती गर्छु हजार बार
अर्कोपटक भेट्दा फूलबारीमा भेट होस्

गर्भपतनसम्बन्धी बहस: प्रजननको अग्राधिकार कसलाई?

दुर्गा पौड्याल

प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार सुनिश्चितताका लागि नेपालले २०५९ सालमा चालेको कानुनी कदम र मुलुकी अपराध संहिता २०७४ ले गरेको व्यवस्थाले महिलाहरूलाई प्रजनन अधिकारमा केही हदसम्म खुकुलो वातावरण तयार पारेको छ । यद्यपि गर्भपतनका सवालमा अझै तमाम प्रकारका घुमाउरा समस्याहरू बाँकी छन्। कानुनले दिएका अधिकारसम्म पुग्नबाट रोक्ने पारिवारिक र सामाजिक कठिनाइहरू त यथावतै छन्। व्यक्तिको निजत्व र कानुन तथा संवैधानिक व्यवस्थाका संघर्षहरू मानवीय जीवनमा हरेक परिवेशमा नयाँ रुपमा आउने गर्छन्। खासगरी निजत्व राज्य र ऐन कानुनको मातहत रहने गर्छ भने निजत्वको सुरक्षा गर्ने जिम्मा पनि संविधान र कानुनको हो। सायद त्यही कारण संविधानले गर्भपतनको विषयमा महिलाहरूलाई नै अग्रअधिकार दिने सोचका साथ कानुनहरू खुकुलो बनाएको हुनुपर्छ। संविधान, कानुनले प्रदान गरेको त्यस प्रकारको अधिकारले अधिकांश ठाउँमा महिलाहरूले राहतको अनुभूति गरेका छन्। कहीं प्रजनन्सम्बन्धी अधिकार दुरुपयोग पनि भएको छ। कानुनले मानवीय जीवनलाई दिने राहत मूल कुरा हो र अधिकारको दुरुपयोग सहायक पक्ष हो। दुरुपयोग गर्नेहरूलाई नियन्त्रण गर्ने र सदुपयोग गर्नेहरूलाई राहतको खुसी यथावत राख्ने राज्यको दायित्व हो।यद्यपि गर्भपतनको सवाल महिलाको निजी मामिला हो वा संविधान, ऐन र कानुनको? यो लामो समयदेखिको बहस हो। साधारण आँखाले हेर्दा र व्यवहारिक रुपमा गर्भपतन नितान्त एक महिलाको निजत्वको मामिला हो। उसको शरीरमा उसकै अधिकार अवधारणा अस्वीकार गर्न सकिँदैन। हरेक निजत्व संविधान, कानुन र राज्यको संरक्षणमा मात्रै रक्षा र विकासको चरण पार गर्न सक्छन्।

यस सन्दर्भमा खासगरी गर्भपतनको सवाल सपाट दुई पक्ष व्यक्ति र कानुनसँग मात्र सीमित र सम्बन्धित छैन। यो सिंगो समाज, धर्म, संस्कार, परम्परा, परिवार, सोच, चिन्तन र अधिकारलगायत मानवीय बहुआयामिक पक्षसँग गहिरो गरी जेलिएको छ। एउटा महिला गर्भपतनका लागि स्वास्थ्य संस्थाको शरणमा पर्न जाँदा सामान्यतया रहरले जाँदिन। पारिवारिक दबाब, सामाजिक दबाब, करियरको दबाब, कानुनी दबाब वा यस्तै कुनै वर्तमान वा भविष्यको जोखिमका कारण महिलाहरू गर्भपतनका लागि बाध्यकारी अवस्थामा पुग्छन्।कहिलेकाहीँ कानुनी उदारताको फाइदा उठाउँदा त्यसका साइड इफेक्टलाई नजर अन्दाज गर्ने मानवीय स्वभाव हो र त्यो बेलाबखत उत्कर्षमा पुग्न खोज्छ। तर त्यही फितलो र सतही तर्कका आधारमा गर्भपतनको जिम्मा कुनै पारिवारिक प्रतिष्ठा, सामाजिक आलोचनाको भय, धार्मिक परम्परा र विभिन्न खाले जड एवं अनुदारवादी प्रवृत्ति र संस्कारलाई सुम्पन सकिँदैन। वैज्ञानिक तथ्य, प्राकृतिक स्वतन्त्रताको अधिकार एवं सिद्धान्त र सभ्य समाजमा आम मानिसको समान अस्तित्व स्वीकारजस्ता विषयलाई आधार बनाउँदा आफ्नो प्रजनन अधिकारको सम्पूर्ण जिम्मा महिलामाथि छोड्ने कुरा नै सर्वथा सही, तार्किक, विभेदरहित र सम्मानजनक हुन्छ। एक बालिग महिलाले जसरी समाजमा आफ्नो क्षमता, दायित्व, कर्तव्य र सामाजिक सम्बन्धहरूमा विवेकपूर्ण ढंगले चरित्र प्रदर्शन गर्दै आफ्नो अस्तित्व र उपस्थितिलाई जिम्मेवार नागरिकका रुपमा बहन गरेकी हुन्छ, उसले प्रजनन अधिकारको उपयोग पनि ठिक त्यही ढंगले गर्छे।

गर्भपतन सम्बन्धी पश्चिमा कानुन विश्वका अन्य भू-भागको कानुनभन्दा उदार मानिन्छ। अधिकार र स्वतन्त्रताका लागि मानिसको आँखा पश्चिमा कानुन, संविधान र नजीरहरूमा केन्द्रीत रहने गर्छ। तर अमेरिकाले आफ्नो ५० वर्ष अघिको गर्भपतन सम्बन्धीको एउटा निर्णय उल्टाइदिएपछि विश्वव्यापी रुपमा एकपटक पुनः प्रजनन अधिकारको बहस चर्किने छ। नेपालमा पनि गर्भपतन सम्बन्धी अमेरिकी सुप्रिम कोर्टको फैसलाविरुद्ध महिला अधिकारकर्मीहरूले आवाज उठाइरहेका छन्। यो विश्वका महिलाहरूको प्रजनन अधिकारमाथिको हस्तक्षेप हो। खासगरी गर्भपतन सम्बन्धी आफ्नो ५० वर्ष अघिको फैसला अमेरिकी सुप्रिम कोर्टले उल्टाइदिएपछि त्यसबारे भर्खरै नयाँ बहस सुरु भएका मुलुकहरूमा रुढीवादी समूहहरू सशक्त बन्नेछन्। अमेरिकी सुप्रिम कोर्टको पछिल्लो फैसलाले संसारभरका महिलाहरू र अझ खासगरि महिला अधिकारको पक्षमा वकालत गर्ने अधिकार कर्मीहरू किन निराश र आक्रोसित भएका छन् भने गर्भपतन सम्बन्धी कानुनको उदारताले आफ्नो पहिलो पाइला अमेरिकामै राखेको थियो। गर्भपतन सम्बन्धी कानुनको इतिहासलाई कोट्याउनु पर्दा हामी १९७१ मा एकजना अमेरिकी महिलाले त्यहाँको सुप्रिम कोर्टमा दायर गरेको मुद्दासम्म पुग्नुपर्ने हुन्छ। त्यसमा गर्भपतनको सुविधासम्म सहज पहुँचका लागि अनुनय गरिएको थियो र त्यसमा गर्भधारण र गर्भपतन सम्बन्धी अधिकार सरकारको होइन महिलाको हुनुपर्छ भन्ने माग गरिएको थियो। त्यही मुद्दामा टेकेर अमेरिकी सुप्रिम कोर्टले सन १९७३ मा गर्भपतनसँग जोडिएको विषयमा महिला आफैले निर्णय गर्न पाउने फैसला गर्यो। अहिले त्यही फैसलाको निर्णय उल्टिएपछि अमेरिकामा व्यापक प्रदर्शनहरू छन्। राजनीतिक शक्तिहरू त्यही मुद्दामा विभाजित छन्। त्यसका बावजुद पनि महिलाहरूको प्रजनन सम्बन्धी अधिकार पुनःसंकटमा परेको छ।

यस्तो छ नेपालमा गर्भपतनसम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

नेपालले प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार सुनिश्चित गर्न भनी विसं २०५९ सालमा गर्भपतनलाई कानुनी मान्यता दिएको हो। त्यस मान्यताले महिलाहरूलाई एक हदसम्म राहतको अनुभूति भयो। जब बढ्दो सहरी करणसँगै महिला-पुरुषहरू हरेक काममा सघन सम्पर्कमा रहन थाले विद्यालयदेखि नै यौन शिक्षा र प्रजनन सम्बन्धी अधिकार र कर्तव्यबारे आम महिलाहरूलाई शिक्षित र जागृत गराउन सकिएन। विस्तारै त्यसले प्रजनन सम्बन्धी थप अधिकारको आवश्यकतातर्फ समाजलाई घिसार्दै लग्यो। अझ भनौं शारीरिक सम्बन्धलाई सहज रुपमा लैजाने संस्कार युवा पुस्तामा व्यापक बन्यो। त्यसपछि मुलुकी अपराध संहिता २०७४ प्रजननको अधिकारका लागि थप खुकुलो बन्यो। यहाँनेर कानुनी दबाबमा समाजले आफूलाई उकुसमुकुस अवस्थामा राखेको अनुभूति गर्यो भन्ने बुझाइ न्यायिक नीति निर्माताहरूको बन्यो। समाजलाई कानुनी दबाबमा राखेर विकृतिहरूको विष्फोट निम्त्याउनुभन्दा सामाजिक दबाबमा कानुन खुकुलो बनाउनु उचित हुने निष्कर्ष निकालिएको हुनुपर्छ। तर महिलाको प्रजनन अधिकार एउटा यस्तो विषय हो जहाँ एकातिर धार्मिक अतिवादी समूहदेखि रुढीवादी सोच विचारको चासो बढी रहन्छ भने अर्कोतिर उदारताका नाममा स्वच्छन्दताको वकालत गर्नेहरू रुढीवादी विचारको प्रतिशोधले आवश्यकताभन्दा माथिको मागसहित लविङ र प्रदर्शन गर्छन्। समाजका यी दुई प्रवृत्तिको संघर्षकै बीच मुलुकी अपराध संहिता, २०७४ को दफा १८९ मा गर्भपतन गराउन सक्ने अवस्थाको व्यवस्था गरेको छ। जसमा स्वास्थ्यकर्मीले देहायको अवस्थामा गर्भपतन गराएकोमा कसुर भए गरेको मनिने छैन भनि व्यवस्था गरेको छ-

क) गर्भवती महिलाको मञ्जुरीले १२ हप्तासम्मको गर्भपतन गराएकोमा

ख) गर्भपतन नगराएमा गर्भवती महिलाको ज्यानमा खतरा पुग्न सक्छ वा महिलाको ज्यानमा खतरा पुग्नसक्छ वा निजको शारीरिक वा मानसिक स्वास्थ्य खराब हुनसक्छ वा विकलाङ्ग बच्चा जन्मन्छ भनि इजाजतप्राप्त चिकित्सकको राय भै त्यस्तो महिलाको मञ्जुरीले गर्भपतन गराएकोमा

ग) जबर्जस्ती वा हाडनाता करणीबाट रहन गएको १८ हप्तासम्मको बच्चा गर्भवती महिलाको मन्जुरीले गर्भपतन गराएकोमा

घ) रोग प्रतिरोध क्षमता उन्मुक्ति गर्ने जिवाणु (एचआइभी) वा त्यस्तै प्रकृतिको अन्य निको नहुने रोग शरीरमा भएकी महिलाको मञ्जुरीले गर्भपतन गराएकोमा।

प्रजनन सम्बन्धी अधिकार खुकुलो बनाउनुका साथै कानुनले त्यसका नकारात्मक असर न्यूनीकरण गर्न केही सीमाहरू तय गरिदियो। खासमा कस्तो अवस्थामा गर्भपतन गराउँदा व्यक्ति दण्डित हुन्छ भन्ने व्याख्या गरियो।

कस्तो अवस्थामा गर्भपतन गराएमा कानुनी रुपमा सजाय हुन्छ?

- गर्भवती महिलाको स्वीकृतिबिना (करकाप, धम्की, ललाइफकाइ, झुक्यान वा प्रलोभनमा पारी)

- भ्रुणको लिंग पहिचान गरी लिंगको आधारमा

- गर्भपतन गर्ने कानुनले तोकेको अवस्था र अवधिबाहेक अन्य कुनै पनि अवस्थामा

मुलुकी अपराध (संहिता) ऐन, २०७४ ले यस्तो कार्य गरे ५ वर्षसम्म कैद तथा ५० हजार रुपैंयासम्म जरिवाना तोकेको छ। गर्भमा रहेको शिशुको उमेरअनुसार कैद तथा जरिवानाको व्यवस्था संहिताले गरेको छ। सोहि ऐनको दफा १८८ मा कसैले गर्भवती महिलालाई करकाप गरी, धम्की दिई, ललाइफकाइ गरी वा प्रलोभनमा पारी गर्भपतन गराउन नहुने व्यवस्था गरेको छ। नेपालको संविधानको मौलिक हकअन्तर्गत धारा ३८ मा महिलाको हकका रुपमा प्रत्येक महिलालाई सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी हक हुनेछ भनि व्यवस्था गरेको छ। यसै सन्दर्भमा सर्वोच्च अदालतले प्रजनन अधिकार भनेको प्रजनन गर्नै पर्ने बाध्यताको रुपमा बुझ्न मिल्दैन, प्रजनन गर्न पाउने अधिकार अन्तर्गत प्रजनन गर्न नचाहेमा सो नगर्ने पनि अधिकार सम्मिलित हुन्छ। जसरी कुनै काम गर्न पाउने अधिकारअन्तर्गत नगर्न पाउने स्वतन्त्रता पनि निहित रहेको पाइन्छ, त्यसरी नै प्रजनन अधिकारलाई हेर्नुपर्ने भनी नेकाप २०६७, अंक ९, निर्णय नं ८४६४ मा व्याख्या गरेको छ। यसरी अधिकार र कर्तव्यका बीच रहेको दूरीलाई कसरी कम गर्ने भन्ने विषयमा नेपालले कुनै समाधानको बाटो फेला पार्न नसक्दै गर्भपतन सम्बन्धी मुद्दा पुनः विश्वव्यापी चर्चाको विषय बनेको छ।

किन अल्मलिन्छन् शिक्षकहरू ?

• वीणा झा

शैक्षिक सत्रको सुरुवातमा प्रायजसो विषयगत शिक्षकसँग उक्त विषयको पुस्तक उपलब्ध हुँदैन । केही दिनसम्म नयाँ भर्नासमेत चलिरहने हुँदा एकातर्फ विषयगत पाठहरू अगाडि बढाउने अवस्था रहँदैन भने अर्कोतर्फ समयमा कोर्स नसकिएला कि भन्ने पिरलो प्रत्येक शिक्षकलाई हुन्छ । यस्तै उहापोहमा शैक्षिक सत्रको सुरुवाती अमूल्य समयको सही सदुपयोग गर्नमा प्राय शिक्षकहरू अल्मलिएका भेटिन्छन् । विशेष गरी बहुसंख्यक सामुदायिक विद्यालय , स्रोतसाधन अपुग , भौगोलिक विकट स्थानमा रहेका विद्यालयमा यो समस्या बढी भेटिन्छ । तर वास्तवमा पुस्तक हातमा नपर्दैमा सिकाई रोकिनुपर्ने अवस्था छ कि छैन , यो विषय गम्भीर छ । यसमा गहन अध्ययन अनुसन्धान हुन सकेको देखिन्न । तर , उपलब्ध परिस्थितिको आधारमा हेर्ने हो भने अहिलेको वर्तमान परिप्रेक्ष्य जहाँ विभिन्न विज्ञान प्रविधिको उपलब्धताले गर्दा एउटा प्रश्न टड्कारो रूपमा तेर्सिन्छ , त्यो हो विगतका पछिल्ला दशकहरूमा झैँ विद्यालय शिक्षाको लागि विषयगत पुस्तक एक मात्रै विकल्प हो ? अथवा ज्ञान वितरणका अन्य माध्यमहरू पनि उपयोगी हुन सक्ने सम्भावना छ ? सरकारले विकास गरेको पाठ्यक्रमलाई आधार बनाउँदै सम्बन्धित सामग्रीको संकलन विषयगत शिक्षकले गर्न सक्ने सम्भावना कत्तिको रहन्छ ? सम्बन्धित विद्यालयमा शैक्षिक नेतृत्वमा रहेका प्राचार्य, अभिभावक र व्यवस्थापन पक्षको भूमिका कति महत्वपूर्ण छ ? यी प्रश्नलाई गहिरिएर सामाजिक संरचनाको पृष्ठभूमिमा टेकेर हेर्ने हो भने वर्तमान अवस्थामा जहाँ विकासका कारण हरेक क्षेत्रका स्थापित परम्परागत कार्यशैलीमा विभिन्न परिवर्तन देखिन्छ, जसले गर्दा परिणाम पनि परिवर्तित छन् । जस्तो कि कृषिमा हलो जोत्ने भन्दा ट्याक्टरको प्रयोग , धान रोप्ने , घाँस गोड्ने , धान काट्ने र चुट्नेमा कृषि औजारहरूको प्रयोग बढ्दो छ । त्यसैगरी चिकित्सामा समेत अत्याधुनिक प्रविधिको विकासले शरीरको अङ्ग नचिरी अप्रेसन गर्न सकिने अवस्था छ । यस्तोमा वर्षौंदेखि पढाउँदै आएका विषयगत शिक्षकलाई हातमा पुस्तक नपर्दा विद्यालय तहका विद्यार्थीहरूलाई विषयगत ज्ञान दिनै नसकिने हो त ? कि पुस्तकमा भएका अभ्यास गराउन नसक्दाको खल्लोपनको अनुभूति मात्रै हो ? अथवा अभिभावकलाई ज्ञान वितरणको रनभुल्लबाट निकाल्न नसकेको सकसले सिर्जित अवस्थाको अभिव्यक्ति हो ? कि साँच्चै त्यति नै असर परेको हो , जति देखाइन्छ । माथिका प्रश्नको जवाफ खोज्दा केही सम्भावना यस्ता देखिन्छन् । शैक्षिक सत्रको सुरुवाती दिनहरूमा गत वर्ष पढेका र पढाइएका विषयवस्तुलाई विद्यार्थीहरूलाई समूहमा विभाजित गर्दै छोटो सारांशको रूपमा दिनको तीन चार पाठलाई प्रस्तुत गर्न सकिन्छ । रमाइलो गर्दै प्रस्तुति क्षमताको विकास, तिनको आत्मविश्वास पनि बढ्ने र केही नबुझेका विषयवस्तु छोटो समयमा सिक्न सक्ने साथै नयाँ कक्षाको लागि पूर्ण रूपमा तयार पनि पार्न सकिने सम्भावना रहन्छ । त्यति मात्रै होइन , त्यो अवधिमा विद्यार्थीहरूले एक अर्कालाई बुझ्ने, तिनको बीचको सम्बन्ध , सहकार्य र समझदारी समेत बढ्ने देखिन्छ । यसका अलावा ती विषयवस्तुको बारेमा अझै जान्ने जिज्ञासा जगाउँदै त्यसलाई खोज्ने सीप पनि विकास गराउन सकिन्छ । यी सीप भनेको जीवनोपयोगी हुन् । त्यसैगरी सम्बन्धित विषयको पाठ्यक्रम तथा सम्बन्धित अन्य विषयवस्तु समेत राज्यको सम्बन्धित निकायको अनलाइन पोर्टलमा सहजै उपलब्ध हुने गरी राखिएको हुन्छ । जसलाई सम्बन्धित विद्यालयले भरपुर उपयोग गर्न सक्छन् । यसले विषयगत शिक्षकमा समेत ज्ञानको विविध थप श्रोत साधन खोज्ने अभ्यासमा रुचि बढ्ने सम्भावना बढ्छ । यसका लागि निम्न लिखित केहि अवस्थाको भूमिका महत्वपूर्ण रहन्छः-विद्यालयको शैक्षिक गतिविधिमा प्रमुख भूमिका खेल्ने व्यक्तिको रूपमा रहने प्राचार्यको नेतृत्व क्षमता र प्राविधिक ज्ञान ।

-प्राचार्यको नियुक्ति प्रक्रिया, कार्यशैली र मूल्याङ्कन विधिको साथै विषयगत ज्ञानमा दख्खल ।

-आवश्यक श्रोत साधनको उपलब्धताको प्रक्रिया र अवस्था ।

-समुदाय, शिक्षक र अभिभावक वर्गमा विद्यालय शिक्षाप्रतिको बुझाई र अपेक्षा ।

यसको साथै विभिन्न चुनौती हुँदाहुँदै पनि कसरी विद्यालय तहका बालबालिकाहरूलाई सहज र मनोरञ्जनात्मक सिकाइको वातावरण निर्माण गर्ने हो भन्नेतर्फ सोच्ने हो भने सर्वप्रथम त हरेक विद्यालयको आफ्नो श्रोत साधन र अवस्थाको आधारमा राष्ट्रिय शिक्षाको उद्देश्य पूर्ति हुने किसिमले आफ्नो आन्तरिक रणनीति हरेक नयाँ शैक्षिक सत्र सुरु हुनु पूर्व नै बनाई सक्नुपर्ने हुन्छ । जसको लागि प्राचार्यको सक्रिय सहभागिता र नेतृत्वमा विषयगत शिक्षक सहितको समूहगत सहकार्य आवश्यक पर्छ । कक्षागत निर्धारित राष्ट्रिय पाठ्यक्रम, सामाजिक परिवेश र विद्यालयको अवस्थाको सम्मिश्रणमा हरेक कक्षाको लागि आआफ्नो विषयगत वृहत् पाठ्ययोजना बनाइनुपर्ने हुन्छ । जसको आधारमा वार्षिक शैक्षिक योजनाको खाका कोर्न सकिन्छ । ताकि त्यहाँबाट शैक्षिक लक्ष्य प्राप्त गर्न दिशा र आवश्यक स्रोतसाधनको चित्र स्पष्ट देखियोस् । त्यस्तै शैक्षिक सत्रको सुरुवातमै सम्पूर्ण विषयगत शिक्षकहरूको समूहले आआफ्नो बृहत् पाठ् ययोजना समूहमै प्रस्तुति गर्नु पर्छ, ताकि हरेक विषयले अर्को विषयसँग कहाँ कहाँ जोड्ने सम्भावना रहन्छ, त्यो स्पष्ट हुन्छ । साथै उक्त प्रस्तुतिपछि शिक्षकहरू पूर्ण रूपले आफ्नो वार्षिक शैक्षिक नक्साप्रति स्पष्ट हुन सक्छन् । यसले तिनलाई सम्बन्धित विषयगत सामग्री सङ्कलन र विद्यार्थीमाझ वितरण गर्न सहज भई दिन्छ । त्यसको साथै नयाँ नयाँ विविध सिकाइको प्रविधि पनि जन्मिँदै जान्छ, यसले विद्यार्थीमा समेत नयाँ जिज्ञासा र खोजीप्रतिको रुचि बढ्ने सम्भावना बढ्छ । त्यसैले अहिलेको प्रविधियुक्त समयमा यदि सम्पूर्ण सम्बन्धित पक्षहरू मिलेर स्पष्ट शैक्षिक लक्ष्य निर्धारित गर्ने हो भने विषयगत पुस्तक ज्ञान उपयोगको एउटा साधन मात्रै हो । जसरी कि कक्षा कोठामा प्रयोग गरिने बोर्ड, मार्कर र बेन्च डेस्क हुन् भन्ने बुझाई विद्यार्थीदेखि लिएर समुदायसम्म स्पष्ट पार्न सकिन्छ । तर , यो सहज भने पक्कै छैन । यसमा ठुलो चुनौती भनेको विद्यालय शिक्षामा विद्यमान राजनीतिक हस्तक्षेप र त्यसले उत्पन्न परि स्थिति, जहाँ एउटा प्राचार्य विद्यालयभित्र बसी शैक्षिक स्तरोन्नतिमा लाग्नुको सट्टा विद्यालय बाहिर नै बढी समय व्यतीत गर्छ । शिक्षकहरू आफ्नो राजनीतिक आस्था र आबद्धताको प्रभावमा आफ्नो पेसागत इमानदारिता जोगाउन नसक्ने र तिनै परिस्थितिको उपजको रूपमा विद्यार्थीहरूले सिक्ने चाहनाप्रति विश्वस्त हुन नसक्ने जस्ता अवस्था व्याप्त छन् । तथापि भुल्न नहुने विषय भनेको के हो भने विद्यालय समाजको अभिन्न अङ्ग र अमूल्य सम्पत्ति हो, जहाँ पुस्ता तयार पारिन्छ । जसको काँधले सिंगो मुलुकको भविष्य निर्भर रहन्छ । त्यसैले विद्यालयका विषयगत शिक्षक अलमलिनु पर्ने अवस्थाको अन्तको लागि सम्बन्धित सम्पूर्ण व्यक्ति र निकायको साझा पहल आवश्यक देखिन्छ ।

शिवसताक्षी गतिविधि

अघिल्लो प्रकाशित अंकबाट क्रमश...

शिवसताक्षी नगर विकास योजना २०७९/८०

२, धार्मिक, पर्यटन तथा मनोरञ्जन उद्देश्यका लागि संचालित पार्क तथा पर्यटकिय क्षेत्रको लागि कानून बनाई लागु गर्ने	
३, एकिकृत सम्पत्ति कर सम्बन्धी	
वडा नं. १	
१ पूर्व पश्चिम लोक मार्गले छोएको कमल खोला देखि पूर्व धरमपुर चौक देखि पश्चिम प्रशान्ती मार्ग जाने सडक सम्मको जग्गा २ कट्टासुम्म प्रति कट्टा रु २० लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा रु १० लाख	
२ पूर्व पश्चिम लोक मार्गले छोएको प्रशान्ती मार्ग जाने सडक देखि पूर्व न्यू जोफ्री स्कुलको बाटो सम्मको बाटोको दक्षिण साईडको जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा रु २५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्ट रु १५ लाख	
३ पूर्व पश्चिम लोक मार्गले छाएको न्यू जोफ्री स्कुल जाने बाटो देखि पूर्व वडा नं. १ र ८ को सिमाना (डुडामारी खोला सम्म) को जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा २० लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा रु १० लाख	
४ धरमपुर पारावारी सडकको धरमपुर चौक देखि दिलिप घिमिरेको घर सम्मको जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा रु १५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा ८ लाख	
५ धरमपुर पारावारी सडकको दिलिप घिमिरेको घर देखि शुक्रवारे बजार सम्मको जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा १२ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा रु. ७ लाख ।	
६ धरमपुर पारावारी सडकको शुक्रवारे बजार देखि दक्षिण वडा नं. १ र २ को सिमाना सम्मको जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा १० लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा ५ लाख ।	
वडा नं. २	
१ शुक्रवारे कुम्भीचौकबाट दक्षिण पारावारी दक्षिण मेदनी प्रसाद सापकोटाको घर सम्म सडकले छोएका र रानामिल दक्षिण इन्द्रेणीचौक देखि मंगलवारे सम्मको सडकले छोएका जग्गा बाहेकका अन्य भित्री कालोपत्रे सडकले छोएका जग्गा (मंगलवारे बजार समेत) २ कट्टासम्म प्रति कट्टा १२ लाख र सो भन्दा पछाडिको जग्गा प्रति कट्टा ५ लाख	
वडा नं. ३	
१ धरमपुर पांचगाछी सडकको भानुचौक देखि दक्षिण मेदनी प्रसाद सापकोटाको घर सम्म कालो पत्रे सडकले छोएको जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्टा ८ लाख र सो भन्दा पछाडिको जग्गाहरु प्रति कट्टा रु ४ लाख	
वडा नं. ४	
१ जनता बजार देखि विष्णु चोक सम्म कालो पत्रे सडकले छोएको जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्टा रु ८ लाख र सो भन्दा पछाडिको जग्गा प्रति कट्टा रु. ३ लाख	
२ रिंगरोडको कालो पत्रे सडकले छोएको जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्ट ८ लाख र सो भन्दा पछाडिको जग्गा प्रति कट्ट रु ३ लाख	
वडा नं. ५	
१ रिंगरोडको कालो पत्रे सडकले छोएको जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्ट ८ लाख र सो भन्दा पछाडिको जग्गा प्रति कट्ट रु ३ लाख	
वडा नं. ६	
१ दुधे शिवगंज सडकको वडा नं. ६ र ७ को सिमाना देखि दक्षिण स्वास्थ्य केन्द्र जाने बाटो सम्म पश्चिम तर्फ कालोपत्रे सडकले छोएको जग्गा २ कट्टासम्म प्रतिकट्टा रु १० लाख र सो भन्दा पछाडिको जग्गा प्रति कट्टा रु ५ लाख	
२ दुधे शिवगंज सडकको स्वास्थ्य केन्द्र जानेबाटो देखि दक्षिण हतकडी चौक हुदै गौरिशंकर प्रा.वि. सम्म सडकको दुवै तर्फ कालोपत्रेले छोंका जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा रु १५ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कट्टा ८ लाख	
३ गौरीशंकुर प्रा.वि. बाट शिवगंज चौक पश्चिम कल्भर्ट सम्म कालोपत्रे सडकले छोएका जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा २० लाख र सो भन्दा पछाडिको जग्गा प्रति कट्टा १० लाख	
४ शिवगंज बजार क्षेत्र दांया बांयाका जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्टा २० लाख र सो भन्दा पछाडिको जग्गा रु. १० लाख (पुरानो जगदिश मिलचौकबाट सिमाना सम्म, बजार पूर्व बाणिज्य सुंघ भवन पूर्व शिवालय मन्दिर, क्याम्पस रोड)	
वडा नं. ७	
१ झिलझिले हस्दारचौक सडकको भानु मा.वि. उत्तरको कज्वेबाट दक्षिण वडा नं. ७ र ६ को सिमाना सम्म कालो पत्रे सडकले छोएको जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा रु १० लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कट्टा रु ४ लाख	
२ दुधे शिवगंज सडकको नहर चौकबाट दक्षिण चन्द्रडांगी बजार सम्मको कालोपत्रे सडकले छोएको दुवै साईडका जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्टा १७ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कट्टा रु १० लाख	
३ दुधे शिवगंज सडकको चन्द्रडागी बजारबाट दक्षिण वडा नं. ७ र ६ को सिमाना सम्मको कालोपत्रे सडक दाया बायाका जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्टा १५ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कट्टा रु ८ लाख	
वडा नं. ८	
१ पूर्व पश्चिम लोकमार्गको डुडामारी खोला (वडा नं. १ र ८ को सिमाना) देखि पूर्व बुद्धचौक सम्मको जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा रु २५ लाख र सो भन्दा पछाडिको जग्गा प्रति कट्ट रु १५ लाख	
२ पूर्व पश्चिम लोकमार्गको बुद्धचौक देखि पूर्व झिलझिले खोला सम्मका जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्टा रु. २५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा रु १० लाख	
वडा नं. ९	
१ पूर्व पश्चिम लोक मार्गको दुशे खोला देखि सानो झरना खोला सम्मका जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्टा रु २५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा रु १५ लाख	
२ पूर्व पश्चिम लोकमार्गका सानो झरना खोला सम्मका जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा रु २० लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा रु १० लाख	
वडा नं. १०	
१ पूर्व पश्चिम लोकमार्गको भालुखोला देखि कोरिया क्याम्प सम्मका जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्टा रु २० लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा रु १० लाख	
२ पूर्व पश्चिम लाकमार्गको कोरिया क्याम्प देखि कनकाई पुलसम्म सडकको दुवै दर्फका जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा रु. २५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा रु. १५ लाख	
वडा नं. ११	
१ पूर्व पश्चिम लोकमार्गको सतासी खोला देखि दुधे खोला सम्मका जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्टा रु. २० लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा रु १० लाख	
२ पूर्व पश्चिम लोकमार्गको दुधे खोला देखि सानो झरना खोला सम्म जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा रु २५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कट्टा रु. १५ लाख	
३ दुधे शिवगंज सडकको दुधे चौकबाट दक्षिण सतासी प्रा.वि. दक्षिणको पूर्व पश्चिम सडकसम्मका कालोपत्रे सडकले चौका जग्गा २ कट्टासम्म प्रति कट्टा रु २५ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कट्टा रु १५ लाख	
४ दुधे बच्च बगर नहरचौक सडकको रतन थिङगलाबोको घर सम्म कालोपत्रे सडकले खाएका दाया बांयाका जग्गा २ कट्टा सम्म प्रति कट्टा रु. २० लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कट्टा रु. १० लाख	

अनुसुची १

अर्थ विधेयकको दफा २ बमोजिमको सम्पत्तिकरको मूल्यांकन तालिका(आ.व. ०७७/७८)

क्र स	विवरण
१	पूर्व पश्चिम लोक मार्गले छोएको कमल खोला देखि पूर्व धरमपुर चौक देखि पश्चिम प्रशान्ती मार्ग जाने सडक सम्मको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. १५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. १० लाख
२	पूर्व पश्चिम लोक मार्गले छोएको प्रशान्ती मार्ग जाने सडक देखि पूर्व न्य जोफ्री स्कुलको बाटो सम्मको बाटोको दक्षिण साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. २० लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. १५ लाख ।
३	पूर्व पश्चिम लोक मार्गले छोएको न्यू जोफ्री स्कुल जाने बाटो देखि पूर्व वडा नं.ं १ र ८ को सिमना(डुडामारी खोला सम्म)को जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. १५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. १० लाख ।
४	धरमपुर पारावारी सडकको धरमपुर चौक देखि दिलिप घिमिरेको घर सम्मको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. १२ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ८ लाख ।
५	धरमपुर पारावारी सडकको दिलिप घिमिरेको घर देखि शुक्रवारे बजार सम्मको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. १० लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ७ लाख ।
६	धरमपुर पारावारी सडकको शुक्रवारे बजार देखी दक्षिण वडा न.ं १ र २ को सिमना सम्मको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ८ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ५ लाख ।
७	रानामिल कुञ्जिवारी सडकको रानामिल चौक देखि दक्षिण ढकालचौक सम्म सडकले छोएको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु १० लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ८ लाख
८	रानामिल कुञ्जिवारी सडकको ढकालचौक देखि दक्षिण एकताचौक हुंदै लिंकरोड सम्म सडकले छोएको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु ७ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ५ लाख
९	रानामिल कुञ्जिवारी सडकको लिंकरोड देखि दक्षिण वडा न.ं १ र २ को सिमना सम्म सडकले छोएको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु ६ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ४ लाख
१०	नगर रिङ्गरोड धरमपुरचौक बाट पश्चिम प्रशान्ती मार्ग सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु १२ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ८ लाख
११	प्रशान्ती मार्ग उत्तरबाट पूर्व जाने शन्त श्रेष्ठको घर सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु १० लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ७ लाख
१२	विनोद चेम्जोङ्गको घर पूर्वबाट दक्षिण तर्फ जाने सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु ८ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ५ लाख
१३	प्रशान्ती मार्ग यस सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु १० लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ८ लाख
१४	नगर रिङ्गरोड प्रशान्त मार्ग देखि राम नेपालको घर सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु ८ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ५ लाख
१५	नगर रिङ्गरोड राम नेपालको घर देखि दक्षिण सृजना चौक सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु ७ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ४ लाख
१६	नगर रिङ्गरोड सृजना चौक देखि दक्षिण वडा न.ं १ र २ को सिमना सडकको पूर्व साईडको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु ६ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ३ लाख
१७	नगर रिङ्गरोड सृजना चौक देखि दक्षिण वडा न.ं १ र २ को सिमना सडकको पश्चिम साईडको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु २ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु १ लाख
१८	धरमपुरचौक पश्चिम दक्षिण (तेज बहादुर चेम्जोङ्ग) को घरबाट दक्षिण केन्द्र प्रसाद मुखियाको घर दक्षिण विनोद चेम्जोङ्गको घर जाने सडक सम्म सडकले छोएको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ८ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ६ लाख ।
१९	धरमपुरचौक पश्चिम दक्षिण विनोद चेम्जोङ्गको घर उत्तर जाने चौकदेखि दक्षिण लालबहादुर खवासको घर हुंदै प्रेम खवासको घर (धरमपुर पाँचगाछी सडक) सम्मको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ६ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ४ लाख ।
२०	वडाको रिङ्गरोड उत्तरबाट माझी डाडाबाट मन्दिरटोलकटुवाल बस्तीहुंदै दारी चौक सम्म सडकको पूर्व साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
२१	वडाको रिङ्गरोड उत्तरबाट माझी डाडाबाट मन्दिरटोलकटुवाल बस्तीहुंदै दारी चौक सम्म सडकको पश्चिम साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. २ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. १ लाख ।
२२	वडाको रिङ्गरोड उत्तर दिपक श्रेष्ठको घर पश्चिमबाट दक्षिण तर्फ जाने सडकले छोएको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ४ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
२३	शेखर गजुरेलको घर दक्षिणबाट मन्दिरटोल जाने सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
२४	समृद्धिचौक बाट दक्षिण जाने सडकको नगर लिङ्करोड सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
२५	नगर लिङ्करोडबाट उत्तर श्रीजङ्गा चौक सम्म जाने सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ४ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
२६	शिव श्रेष्ठको घर दक्षिण प्रकाश कार्कीको घर पश्चिम हुंदै श्री लक्ष्मिनारायाण मावि अगाडीको नगरको लिङ्करोडमा जोडिने सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
२७	नगर रिङ्गरोड हाईस्कुल चौक देखि पूर्व डुडामारी पुल सम्म जाने सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ६ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ४ लाख ।
२८	वडा रिङ्गरोडबाट नगर रिङ्गरोड जोड्ने हाईस्कुल चौक सम्मको सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
२९	चर्चावारी उत्तर तर्फ वडा न.ं १ नगरको रिङ्गरोड बाट पूर्व तर्फ धरमपुर पाँचगाछी सडक सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ४ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख
३०	चर्चावारी बीच सडक वडा न.ं २ नगरको रिङ्गरोड बाट पूर्व तर्फ धरमपुर पाँचगाछी सडक हुंदै लेलिया खोलाको झोलुङ्गेपुल सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ४ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख
३१	वडा रिङ्गरोड सडक न.ं ३ नगरको रिङ्गरोड बाट पूर्व कल्पना चौक सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ६ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख
३२	वडा रिङ्गरोड धरमपुर पाँचगाछी सडकबाट पूर्व लेलिया खोला हुंदै रानामिल कुञ्जिवारी सडक सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ४ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख
३३	कल्पनाचौकबाट दक्षिण वडा न.ं १ र २ को सिमना सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु.५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख
३४	प्रेम फूयलको घर बाट दक्षिण वडा न.ं १ र २ को सिमना सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु.४ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख
३५	जोरगाउ तीनपैनी देखि दक्षिण वडा न.ं १ र २ को सिमना सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु.४ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख
३६	ABC चर्च पूर्व धरमपुर पाँचगाछी सडक सम्मको सडकको उत्तर साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु.४ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख
३७	न्यू जोफ्री स्कुलबाट दक्षिण धरमपुर पाँचगाछी सडक जोड्ने सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु.१० लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ८ लाख
३८	न्यू जोफ्री स्कुलबाट पश्चिम धरमपुर पाँचगाछी सडक जोड्ने सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु.१० लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ८ लाख
३९	न्यू जोफ्री स्कुलबाट दक्षिण पूर्व गौरिमाया पुलहुदै ढकालचौक सम्मको सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु.७ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ५ लाख
४०	घनश्याम पोखेल सरको घर अगाडीको सडक धरमपुरचौक दक्षिण सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु.१० लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु. ८ लाख
४१	फूलवारी क्लवको बाँधको सडकले छोएको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ६ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु.३ लाख
४२	एकताचौकबाट पूर्व मदन विष्टको घर हुंदै पूर्व उत्तर ढकालचौक जाने सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ५ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु.४ लाख
४३	ढकालचौकबाट डाडागाउ हुंदै नगरको रिङ्गरोड सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ७ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु.४ लाख
४४	ढकालचौक सडक नगरको रिङ्गरोड देखि दक्षिण इन्द्रेणीचौक सम्म सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ६ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु.३ लाख
४५	डाडागाउको बाटो बाट पश्चिम दक्षिण नाम्बिन वोडिङ्ग हुंदै लिङ्करोड जोड्ने सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ६ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु.३ लाख
४६	डाडागाउको बाटो बाट लक्षेहाङ्ग पश्चिम लिङ्करोड जोड्ने सडकको दुवै साईडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ४ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु.३ लाख
४७	शुक्रवारे वजारबाट दक्षिण कूम्भीचौक देखि रानामिल कुञ्जिवारी सडक जोड्ने सडकको पश्चिम साइडको जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ६ लाख र सो भन्दा पछाडिको प्रति कठ्ठा रु.४ लाख
४८	कुनै पनि सडकले नछोएको भित्री खेती योग्य जग्गा प्रतिकठ्ठा २ लाख ।
४९	खोला बगर क्षेत्रको जग्गा प्रति कठ्ठा २० हजार ।
५०	खोलामा पानी बगिरहेको क्षेत्रको जग्गा प्रति कठ्ठा ५ हजार ।

वडा न.ं २

क्र.स.ं	विवरण
१	सिमाना चोकबाट मंगलवारे विर्नाबारी सडक सम्म दुवैतर्फको सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ७ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा रु. ५ लाख
२	शुक्रबारे कुम्भीचौकबाट दक्षिण पारावारी दक्षिण मेदनी प्रसाद सापकोटाको घर सम्म सडकले छोएकं जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा रु ६ लाख र सो भन्दा पछाडीका जग्गाहरु प्ृराति कठ्ठा रु ४ लाख ।
३	इन्द्रेणी चौक देखि मंगलवारे ब्याङडुकुरा कालीस्थान सम्मको कालोपत्रे सडकले छोएको जग्गा २ कठ्ठ सम्मको प्रति कठ्ठा रु ७ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ४ लाख ।
४	कालिस्थान देखि पूर्व नहर सम्म सडकले छोएको जग्गा २ कठ्ठा सम्मको प्रति कठ्ठा रु ५ लाख हजार र सं भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ३ लाख ।
५	शुक्रबारे कुम्भीचौकबाट दक्षिण पारावारी दक्षिण मेदनी प्रसाद सापकोटाको घर सम्म सडकले छोएका र रानामिल दक्षिण इन्द्रेणीचौक देखि मंगलवारे सम्म को सडकले छोएका जग्गा बाहेकका अन्य भित्री कालोपत्रे सडकले छोएका जग्गा(मंगलवारे वजार समेत) २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा १० लाख र सो भन्द पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा ५ लाख ।
६	शुक्रबारे कुम्भीचौकबाट दक्षिण पारावारी दक्षिण मेदनी प्रसाद सापकोटाको घर सम्म सडकले छोएका र रानामिल दक्षिण इन्द्रेणीचौक देखि मंगलवारे सम्म को सडकले छोएका र भित्री कालोपत्रे सडकले छोएका जग्गा (मंगलवारे वाजर समेत) बाहेक अन्य ग्राभेल सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा ५ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा ३ लाख ।
७	कच्चि सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा ३ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु २ लाख ।
८	कुनै पनि सडकले नछोएका भित्री खेती योग्य जग्गा प्रति कठ्ठा रु २ लाख ।
९	खोला बगर क्षेत्रको जग्गा प्रति कठ्ठा २० हजार ।
१०	खोलामा पानी बगिरहेको क्षेत्रको जग्गा प्रति कठ्ठा ५ हजार ।

वडा न.ं ३

क्र.स.ं	विवरण
१	धरमपुर पांचगाछी सडकको सृजना चौक देखि भानु चौक सम्म प्रतिकठ्ठा रु ५ लाख र सो भन्दा पछि रु ३ लाख
२	धरमपुर पाँचगाछी सडकको भानुचौक देखि दक्षिण मेदनी प्रसाद सापकोटाको घर सम्मसडकले छोएको जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा रु ६ लाख र सो भन्दा पछाडीका जग्गाहरु प्ृराति कठ्ठा रु ४ लाख ।
३	धरमपुर पाँचगाछी सडकको मेदनी प्रसाद सापकोटाको घर दक्षिण कमल खोल पुल सम्म सडकले छोएको जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा रु ५ लाख र सो भन्दा पछाडीका जग्गाहरु प्राति कठ्ठा रु ३ लाख ।
४	मंगलवारे— बस्नेतटोल— रातो स्कुलसम्मको सडकको विष्णु बुढाथोकीको घर दक्षिण बनियानी खोला सम्म सडकले छोएको जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा रु ४ लाख र सो भन्दा पछाडीका जग्गाहरु प्राति कठ्ठा रु ३ लाख ।
५	पाथिभरा चौक देखि नमुना चौक सम्म मुल बाटोले छोएको जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा रु ४ लाख र सो भन्दा पछाडीका जग्गाहरु प्राति कठ्ठा रु ३ लाख ।
६	भोर्लिचौन देखि दक्षिण धरमपुर पाँचगाछी सडक सम्मको रिङ्ग रोड लाई छोएको जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा रु ३ लाख र सो भन्दा पछाडीका जग्गाहरु प्राति कठ्ठा रु २ लाख ।
७	पारावारी बजार पूर्व डुडामारी खोला सम्मको नगर रिङ्गरोडलाई छोएको जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा रु ५ लाख र सो भन्दा पछाडीका जग्गाहरु प्राति कठ्ठा रु ४ लाख ।
८	अन्य ग्राभेल सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा ४ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा ३ लाख ।
९	कच्चि सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा ३ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु २ लाख ।
१०	कुनै पनि सडकले नछोएका भित्री खेती योग्य जग्गा प्रति कठ्ठा रु २ लाख ।
११	खोला बगर क्षेत्रको जग्गा प्रति कठ्ठा १० हजार ।
१२	खोलामा पानी बगिरहेको क्षेत्रको जग्गा प्रति कठ्ठा ५ हजार ।

वडा न.ं ४

क्र.स.ं	विवरण
१	हल्दार चोक बाट दक्षिण पाथिभरा आधारभुत विद्यालय सम्मको कालोपत्रे सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ७ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
२	पाथिभरा आधारभुत विद्यालय देखि दक्षिण कमल पुल सम्मको कालोपत्रे सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ७ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
३	कमल पुल देखि दक्षिण साविक महाभारा गाविसको सिमना सम्मको कालोपत्रे सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ६ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
४	हल्दार चौक देखि दक्षिण साविक महाभारा गाविसको सिमना सम्मको कालोपत्रे सडकले छोंएको जग्गा बाहेकका ग्राभेल सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा ४ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा २ लाख ।
५	कच्चि सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा २ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु १ लाख ।
६	कुनै पनि सडकले नछोएका भित्री खेती योग्य जग्गा प्रति कठ्ठा रु १ लाख ।
७	खोला बगर क्षेत्रको जग्गा प्रति कठ्ठा १० हजार ।
८	खोलाबगर पानी बगिरहेको क्षेत्र प्रतिकठ्ठा ५ हजार ।

वडा न.ं ५

क्र.स.ं	विवरण
१	हल्दार चोक बाट दक्षिण पाथिभरा आधारभुत विद्यालय सम्मको कालोपत्रे सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ७ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
२	पाथिभरा आधारभुत विद्यालय देखि दक्षिण कमल पुल सम्मको कालोपत्रे सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रति कठ्ठा रु. ७ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु. ३ लाख ।
३	हल्दार चौक देखि दक्षिण पाथिभरा प्राबि सम्मको कालोपत्रे सडकले छोंएको जग्गा बाहेकका ग्राभेल सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा ४ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा २ लाख ।
४	कच्चि सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठा सम्म प्रति कठ्ठा २ लाख र सो भन्दा पछिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु १ लाख ।
५	कुनै पनि सडकले नछोएका भित्री खेती योग्य जग्गा प्रति कठ्ठा रु १ लाख ।
६	खोला बगर क्षेत्रको जग्गा प्रति कठ्ठा १० हजार ।
७	खोलाबगर पानी बगिरहेको क्षेत्र प्रतिकठ्ठा ५ हजार ।

वडा न.ं ६

क्र.स.	विवरण
१	दुधे शिवगञ्ज सडकको वडा न.ं ६ र ७ को सिमना देखि दक्षिण स्वास्थ्य केन्द्र जानेबाटो सम्म पश्चिम तर्फ कालोपत्रे सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रतिकठ्ठा रु. ८ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु ५ लाख
२	दुधे शिवगञ्ज सडकको वडा न.ं ६ र ७ को सिमना देखि दक्षिण स्वास्थ्य केन्द्र जानेबाटो सम्म पूर्व तर्फ कालोपत्रे सडकले छोएका जग्गा २ कठ्ठासम्म प्रतिकठ्ठा रु. ५ लाख र सो भन्दा पछाडिका जग्गा प्रति कठ्ठा रु